

EESTI MAJANDUS

TÖÖSTUSE, KAUBANDUSE JA RAHANDUSE AJAKIRI

Tellimise hind: aasta lõpuni Emk. 880.— Väljamaale Emk. 1760.—
1. juulini " 380.— " " 760.—

Toimetuse: Pikk tän. 15, Tallinnas. Talitus: Lai tän. 38, Graafliline Ühing „Kiri“ Telef. 18-66

2. köide.

Tallinnas, 5. mail 1923.

Nr. 11.

Sisu: Toimetuse kommentaar. O. S.: Linakaubandus. Prof Dr. E. Berendts: Maamaksu korraldusest Eestis. Sise- ja väljamaa kroonika. Teated ettevõtete tegevusest. Raha- ja kaubaturu ülevaated.

Tallinnas, 4. mail 1923.

Farmerite majanduspoliitik Ameerikas.

Ameerika farmer hakkab ikka enam oma suurusest aru saama ja ühes sellega ka oma majanduspoliitikat ajama. Minevasest kongressist litsus n.n. farmblock seaduse läbi, millega farmerite esitaja määrati Federal Reserve Panga juhatusse. Nüüd on hiljuti kojuläinud Senati põllumajanduse komisjon seaduse eelnõu vastu võtnud, mille järgi valitsust kohustatakse nisu jaoks 1923. a. hooajaks „õiglasi“ (fair) hinda garanteerima \$ 1,75 suuruses bushelist, määrates selleks \$ 300.000.000 krediiti. Senatil ei olnud aega seadust vastu võtta. Igatahes on see eht ameerikalik projekt tähelpandav kui analoog presidendi projektidele toetusrahade asjus laevandusele, mis farmerite „ühist väerinda“ ei suutnud läbi murda. Töösturite ülevõim kongressis näikse sedakorda murtud olema, kuid farmeritel on nähtavasti valitsemise huvid veel vähem südame peal, kui töösturitel, ja nende poliitik läheb lihtsalt selle peale välja, et riigikassat omavahel ära jagada.

Kust farmerite jõu allikat tuleb otsida, näitavad teated, et Kalifornia ühendud rosinakasvatavad („Sun-Maid-Raisin-Growers“) on läbi müünud 1922. a. 180.000 tonni rosinaid 38 milj. dollari väärtuses 24 tuh. vastu 1912. a. 1½ milj. doll. väärtuses, kus juures naela hind selsamal ajal oli tõusnud 6 tsendi pealt 10½ tsendi peale. Ühendud rosinakasvatavad kontroleerivad 90% Ühisriikide produktsioonist. Nende ja terasetrusti vahel ei ole muud vahet, kui et viimase kontroll ulatab vaevalt 60% ja

et farmerite trustid lubatud on, töösturite omad aga vormiliselt juba 30 aastat keelatud.

Et „rahva valitsemine rahva jaoks rahva kaudu“ sealpool lompi ka üsna kallis lõbu on, näitavad järgmised kalkulatsioonid 1921. aasta kohta:

Federaal valitsuse kulud	\$ 4.666,7 milj.
48 osariigi valitsust	„ 1.008,5 „
253 munitsipaalvalitsust linnades üle 30 tuh. elan.	„ 1.638,3 „
15.449 vähemat munitsipaalvalitsust	„ 554,4 „
Kihelkonna (county) val.	„ 592,1 „
Kokku	\$ 8.460,0 milj.

See teeb välja pea peale üle 80 dollari ehk 1/7 kogu rahva sissetulekust. Sealjuures ei ole federaalvalitsusel peale seisva kaubalaevastiku üiespidamise ei raudteid ega muid ettevõtteid, nii et eelarve puhas kulude eelarve on. Mis on selles siis imet, et farmerid osa sellest summast omale tahavad, kui tööstus oma jao on saanud tollikõrgendustest, hõbeda kaevandused hõbeda preemiast ja 10 miljoni ameeriklast soldaate autasust.

Viimaks ometi. Ajalehed teatavad, et H. Pöogelmann Peterburi börse nõukogu liikme asetäitjaks on nimetud. „Punasil päivil“ pakuti kord (vist ühe Saksa panga poolt Tartus) herra Pöogelmannile direktori kohta, mis see omas lihtsameelsuses ka valmis oli vastu võtma. Pärast heideti tema üle paha nalja. Ainult Vene nepmanid oskasid viimaks tema börse-geeniust õieti hinnata ja nüüd on kingsepp ometi viimaks oma liistude juures, kuigi asetäitjana.

Linakaubandus.

O. S.

Iseseisev linakaubandus on meil alles noor, kõigest kolm hooaega vana. Enne ilmasõda oli linade väljavedu üksikute, peajasjalikult väljamaa kontorite käes ja Eesti linakaubandus oli lahutamata Vene linaga seotud. Ilmasõja ajal ei või kaubandusest juttugi olla. Alles 1919. a. hakkab kauplemine peale, esialgu riigimonopooli kujul, kus meie noor riik linamonopoolist saadud vahekasuga oma majanduslisele elule põhja alla pani, ja mis alles 1920. aastaga lõpeb. Nii siis on vabakaubandus linaalal tegelikult 1921. aastaga alanud. Praegu on ülevaadet kahe ja neljandiku aastase tegevuse kohta, mille jooksul kolme aasta linaid välja on viidud, nimelt 1920, 1921 ja 1922. aastate saagid. Kuid peab kohe algusest peale tunnistama, et meil Eesti äride käes mingisugust initsiatiivi ei ole, ega suuda ka Eesti ärid mingit mõju Euroopa linaturul avaldada, sest esiteks moodustab Eesti linaaak väga väikese osa üleüldisest linatarvitusest ja teiseks on väljamaa linaostjate organisatsioonid väljaspool meie mõjupiirkonda.

Saksamaal ostavad linu kaks organisatsiooni. Üks nendest on linavabrikute ostuühisus, kuna teine — sealse linamonopooliaegne linakeskasutus, mis kaubanduslisele alusele ümber on seatud.

Prantsuse ja Belgia ostavad peajasjalikult oma vabrikute ostuühisuse esita-

jate kaudu, kes alaliselt Riias ja Tallinnas elavad. Allpool näeme, et suurem hulk linu nende läbi läheb. Teised eraärid on vähema tähtsusega.

Inglismaal ei ole vabrikute ostuühisusi, vaid vabrikuid varustavad kaks-kolm suuremat linaimportööri ja hulk kohalisi agenta, kes väljamaa arvel kauplevad. Ühel äril on Tallinnas oma osakond, kuna teisel kindel esitaja siin olemas. Muud Inglise ärid ostavad enam-vähem juhusliselt.

Rootsi linavabrikutel oli oma ostuühisus, mille kindel esitaja Tallinnas viibis, kuid nüüd on ühisus lagunenu. Paaril Rootsi vabrikul kokku on Eestis toorelina ümbertöötamise vabrik ja need saavad oma linatarviduse selle kaudu.

Soomes on ostjaks ainult üks vabrik, kellel kindel esitaja Eestis olemas.

Kodumaal sünnib lina ülesostmine peajasjalikult kohaliste linakaupmeeste läbi, kuid mõnedel eksportööridel on omad kohalised ostupunktid. Kuna linaga kauplemine palju asjatundmist nõuab, on linakaupmeeste arv võrdlemisi piiratud. Nende arv kõigub vist 20–30 vahel.

Viimase hooaja lina väljaveost annavad lina kontrollist saadud andmed järgmise pildi.

1. Livonia lina väljavedu
1. oktoobrist 1922. kuni 31. märtsini 1923. a.

Ostja	1922. a.			1923. a.			KOKKU	%
	Okto.	Nov.	Dets.	Jaan.	Veebr.	Märts		
	Inglise tonnides							
Saksamaa	58,5	97,0	74,5	40,0	32,2	20,1	322,3	9,8
Belgia	398,0	15,0	300,0	262,0	250,0	—	1215,0	36,4
Inglismaa	7,9	—	83,0	124,0	263,0	140,0	617,9	19,0
Soomes	23,4	79,5	170,0	218,0	131,0	46,0	667,9	20,5
Rootsi	7,1	25,0	6,1	63,8	66,7	39,4	208,1	8,9
Prantsusmaa	2,6	47,0	56,5	46,0	—	29,6	181,7	5,4
Kokku	487,5	263,5	690,1	753,8	742,9	275,1	3212,9	100
0/0 0/0	16,1	8,1	21,4	23,4	22,6	8,4	100	

Mis lina headusesse puutub, siis ei kasva meil lina mitte ühetaoline igal pool. Kõige paremaks peetakse Petseri lina, siis Võru, siis Tartu-Viljandi ja kõige alamsaks Pärnu lina. Lina monopooli aegu Eestis said linnad kahte rühma jaotud: esimene oli „Võru-Petseri“, kuhu mõlemate ühenimeliste maakondade linnad kuulusid, ja teine rühm oli „Livonia“. Viimase mõiste alla kuulusid Tartu, Viljandi ja Pärnu linnad. Kahel esimesel, linamonopoolile järgneval

vabakaubanduse aastal peeti peaaesjalikult nendest rühmitustest kinni, kuid tänavusel hooajal on kõigi maakondade linnad lahus ekspordeeritud. Tollivalitsus ja linnakontroll peavad aga veel „Livonia“ nimetusest kinni, kuna aga Võru ja Petseri linnad lahus arvestatakse.

Piiri lina, mis allpool tabelites ette tuleb, on peaaesjalikult oma väärtuse poolest Võru ja Tartu-Viljandi linnade vahel, lähem viimasele kui esimesele.

2. Võru lina väljavedu

1. oktoobrist 1922. a. kuni 31. märtsini 1923. a.

Ostja	1922. a.			1923. a.			KOKKU	%
	Okt.	Nov.	Dets.	Jaän.	Veebr.	Märts		
	Inglise tonnides							
Saksamaa	10,5	0,2	57,0	29,8	21,6	5,2	124,3	12,6
Belgia	43,8	57,3	164,0	107,0	125,0	7,4	504,5	51,4
Inglismaa	—	0,4	1,3	94,0	106,0	31,6	533,3	23,8
Soome	0,3	18,2	—	3,5	4,8	0,1	26,9	2,7
Rootsi	—	—	0,1	19,8	—	—	19,9	2,0
Prantsusmaa	—	13,3	27,4	11,0	2,7	4,5	58,9	6,0
Daani	—	—	—	—	—	5,0	5,0	0,5
Itaalia	—	—	10,0	—	—	—	10,0	1,0
Kokku	54,6	89,4	259,8	265,1	260,1	53,8	982,8	100,0
0/0 0/0	5,5	9,1	26,1	27,0	26,6	5,4	100,0	

3. Petseri lina väljavedu

1. oktoobrist 1922. a. kuni 31. märtsini 1923. a.

Ostja	1922. a.			1923. a.			KOKKU	%
	Okt.	Nov.	Dets.	Jaän.	Veebr.	Märts		
	Inglise tonnides							
Saksamaa	11,0	43,3	91,5	50,2	45,5	10,3	251,8	21,8
Belgia	62,5	45,8	173,0	215,0	214,5	9,6	720,4	62,7
Inglismaa	13,3	—	24,2	17,0	34,3	3,1	91,9	7,9
Soome	—	—	—	9,8	—	—	9,8	0,9
Rootsi	—	0,5	—	—	9,8	—	10,3	1,0
Prantsusmaa	11,0	9,5	15,1	9,7	—	19,7	65,0	5,7
Kokku	97,8	99,1	303,8	301,7	304,1	42,7	1149,2	100,0
0/0 0/0	8,5	8,6	26,4	26,3	26,5	3,7	100,0	

4. Piiri lina väljavedu
1. oktoobrist 1922. a. kuni 31. märtsini 1923. a.

Ostja	1922. a.			1923. a.			KOKKU	%
	Okto.	Nov.	Dets.	Jaani.	Veebr.	Märts		
	Inglise tonnides							
Saksamaa	18,0	26,0	53,0	—	65,5	39,2	201,7	22,2
Belgia	13,4	5,0	66,5	170,0	288,0	20,1	563,0	62,0
Inglismaa	—	—	0,4	4,6	10,0	—	15,0	1,7
Soome	—	—	10,1	—	—	—	10,1	1,1
Rootsi	—	—	16,6	8,6	—	29,2	54,4	6,0
Prantsusmaa	25,8	19,4	4,7	—	—	9,5	59,4	6,5
Läti	—	—	—	4,6	—	—	4,6	0,5
Kokku	57,2	50,4	151,3	187,8	363,5	98,0	908,2	100,0
<i>0/0 0/0</i>	6,3	5,5	16,6	20,7	40,0	10,9	100,0	

Kui eelmised neli tabelit maade järele kokku võtame siis saame järgmise ülevaate:

5. Üleüldine lina väljavedu
1. oktoobrist 1922. a. kuni 31. märtsini 1923. a.

Ostja	Liivonia	Võru	Petseri	Piiri	KOKKU	%
Saksamaa, tonn.	322,3	124,3	251,8	201,7	900,1	14,4
<i>0/0 0/0</i>	35,8	13,8	28,0	22,4	100,0	
Belgia, tonn.	1215,0	504,5	720,4	563,0	3002,9	48,0
<i>0/0 0/0</i>	40,3	16,8	24,1	18,8	100,0	
Inglismaa, tonn.	617,9	233,3	91,9	15,0	958,1	15,3
<i>0/0 0/0</i>	64,5	24,3	9,6	1,6	100,0	
Soome, tonn.	667,9	26,9	9,8	10,1	714,7	11,4
<i>0/0 0/0</i>	93,6	3,8	1,2	1,4	100,0	
Rootsi, tonn.	208,1	19,9	10,3	54,4	292,7	4,7
<i>0/0 0/0</i>	71,2	6,8	3,4	18,6	100,0	
Prantsuse, tonn.	181,7	58,9	65,0	59,4	365,0	5,8
<i>0/0 0/0</i>	49,6	16,2	17,9	16,3	100,0	
Daani, tonn.		5,0			5,0	0,1
<i>0/0 0/0</i>		100,0			100,0	
Itaalia, tonn.		10,0			10,0	0,2
<i>0/0 0/0</i>		100,0			100,0	
Läti, tonn.				4,6	4,6	0,1
<i>0/0 0/0</i>				100,0		
Kokku	3212,9	982,8	1149,2	908,2	6253,1	100,0
<i>0/0 0/0</i>	51,3	15,7	18,4	14,6	100,0	

Viimases kokkuvõttes leiame palju õpetlikku andmeid. Pea Eesti linaostja on Belgia, ta on 48% kogu väljaveost saanud, see on rohkem kui neli järgmist suuremat ostjat kokku. Järgmine on Inglismaa

15,3%, siis Saksamaa 14,4%, Soome 11,4%, Prantsuse 5,8% ja Rootsi 4,7%. Daanimaa, Itaalia ja Lätimaa on nähtavasti ainult proovisid saanud ja ei tule mitte küsimuse alla.

Edasi näeme, et Saksamaa suhteliselt kõige vähem Livonia (s.o. alamaid) lina on ostnud ja kõige rohkem kõrgemaid. Järjekord on huvitav.

Alamaid lina on ostnud:

Saksamaa	35,8%
Belgia	40,3 „
Prantsusmaa	49,6 „
Inglismaa	64,5 „
Soome	93,6 „

Kui meelde tuletame, et Prantsusmaal ja Belgias väga kõrgeväärtusline lina kas-

vab, ja need maad võrdlemisi vähe meie alamaid lina ostnud, alla 50% omast ostust, — näitab see võrdlus missuguseid saadusi keegi maa meie linadest välja töötab. Kõige peenemat kaupa valmistavad Belgia ja Saksamaa, ja kõige jämedamat Soome, kes oma linatarvitud peajasjalikult ainult Eesti Livonia linaga katab. Kodumaa lina-kauplejad peaksid seda asjaolu ekspordeerimise juures silmas pidama.

Võrdleme väljaveo intensiivsust üksikute kuude jooksul.

6. Väljavedu 1. oktoobrist 1922 kuni 3. märtsini 1923 kuude kaupa.

Lina rühmad	1922. a.			1923. a.			KOKKU
	Okt.	Nov.	Dets.	Jaen.	Veebr.	Märts	
	I n g l i s e t o n n i d e s						
Livonia	487,5	263,5	690,1	753,8	742,9	275,1	3212,9
Võru.	54,6	89,4	259,8	265,1	260,1	53,8	982,8
Petseri	97,8	99,1	303,8	301,7	304,1	42,7	1149,2
Piiri	57,2	50,4	151,3	187,8	363,5	98,0	908,2
Kokku	667,1	502,4	1405,0	1508,4	1670,6	469,6	6253,1
0/0 0/0	11,2	8,0	22,4	24,2	26,7	7,5	100,0

Nähtavasti saadetakse oktoobris-novembriis proovisaadetused, kuna detsembri, jaanuari ja veebruarikuu jooksul päris väljavedu sünnib, kokku 73%. Märtsis kahaheb arv suure hüppega, on peaaegu novembri väljaveo sarnane.

Tänavuaastane üldine linasaak on 9271,4 tonni. Välja on veetud ühtekokku 6253,1 tonni ehk 68% kogusaagist; kui aga piiri lina maha arvame, siis 58%. See on ligemale kaks korda rohkem kui 1919/20. aasta hooajal, kus väljavedu linamonopooli ajal mitte üle 3000 tonni ei tõusnud.

Üksikute lina rühmade väljavedu kogusaagiga võrreldes leiame järgmist:

Petseremaal ja Võrumaal saadi 1922. a. 2290 t., viidi välja 2132,0, seega 93%.

Livonia lina saadi 1922. a. 6981,4, viidi välja 3212,9, seega 46%.

Kallimad hinnad, mis Petseri ja Võru lina eest maksti, avatlevad linakasvatatajaid oma tagavarasid realiseerima, kuna Livonia lina vähema intensiivsusega turgu otsib. Ka näikse minema hulk lina Võru maakonnast Petseri turule, kus linakauplemine elavam ja hinnad kõrgemad. Sellepärast saab Võru lina osalt Petserilina nime all välja viidud. Edasi peab arvama, et osa piiri lina Petseri lina hulka läheb ja selle läbi väljaveo protsendi ebaloomulikult kõrgele tõstab.

Huvitavat pilti pakub lina külvipindade ja saagi võrdlus viimase kahekümne kolme aasta eest.

7. Lina külvipind, keskmine ja kogusaak 1900–1922 aastal.

Aasta	Külvipind fiinu	Indeks	Keskmine saak fiinu pealt ingl. tonni	Indeks	Kogusaak tonni	Indeks	Märkused
1900–1909 keskmine . . .	44000*)	200	0,3807	90	16749	160	*) umbkaudne
1910–1919	25200*)	115	0,3871	92	11753	127	*) umbkaudne
1919	12623	58	0,4679	110	5906	64	
1920	18537	85	0,2742	65	5077	55	
1921	18537*)	85	0,3569	84	6617	72	*) umbkaudne
1922	21921	100	0,4226	100	9271	100	

Lina külvipind on 1920. aastal lina monopoolist hoolimata võrreldes 1919. aastaga kasvanud. Indeksi numbrid 58 – 1919. a. eest ja 85 – 1920. a. eest. Kuid haruldaselt halb keskmine saak tiinu pealt on lina kogusaagi mõjuvalt alla surunud – indeksi numbrid 110 – 1919. aastal ja 65 – 1920. aastal. Minevane, 1922. aasta oli keskmise kasvamise poolest võrdlemisi väga hea, kaugelt üle keskmise, mis minevase aastaga (100) võrreldes ainult 90 on. Kõige parem keskmine kasv oli 1919. aastal (110).

Vaatamata igaastase külvipinna kasvamise peale, alates 1919. aastast, on külvipind praegu kaks korda väiksem kui aastatel 1900–1909. Keskmine külvipind 1909–1919 ei anna küll mitte väga selget pilti, sest ajajärgu sisse langevad sõja ja okupatsiooni aastad. Igatahes on aga selge, et peale okupatsiooni aja linakasvatuse jälle hoogu on võtmas.

Katsume väljaveetud lina väärtust umbkaudu kindlaks määrata, fob Tallinn.

8. 1922. a. väljaveetud lina umbkaudne väärtus.

Lina rühm	Kaal tonni	Umbkaudne keskmine hind £	Umbkaudne	
			S u m m a £	S u m m a Emk. (kurs 1580)
Livonia	3212,9	55	165.709,2	261.721.010
Võru	982,8	77	75.675,6	119.258.880
Petseri	1149,2	80	91.936,0	145.567.448
Piiri	908,2	60	54.492,0	86.097.360
Kokku	6253,1		387.813,1	612.644.698

Heidame nüüd veel pilgu Eesti lina hindamise ja hindade kõikumise peale välis turul. Andmed saame Belfasti turult, kus kõige hoolsamini hinnad ülesmargitakse.

Aluseks võtame Pärnu lina R. hinnaks 100 ühe Inglise tonni eest 4. oktoobril 1922. a.

9. Lina hindade kõikumine 1922/23. a.

Kuu ja päev	Petseri ja Võru lina	Tartu ja Viljandi lina	Pärnu lina
1922. a.			
4. oktoober	107	105	100
1. november	108	105	99
22. "	108	100	95
6. detsember	104	98	93
20. "	102	95	90
1923. a.			
14. veebruar	98	93	87
21. "	98	92	87
21. märts	102	94	87

Iseloomustav, et linade peamüügi ajal, detsember, veebruar, linahindadel langev tendents on. Hinnad hakkavad natukene tõusma alles 21. märtsil, kui hooaeg möödada oli. Et kodumaal hinnalangemine väljamaa hinnamuutumisele paari nädala hiljaksjäämisega järele käib, olid linakaupmehed nähtavasti avatletud linu ette müüma. Kuid hinna tõus märtsis teeb vist ettemüüjatele raskusi linu kätte saada.

Huvitav on lõpuks veel meie ostjate ostuvõimalusi analüüsida.

Belgia esines, nagu ettetoodud, kõige suurema ostjana. Põhjuseid selleks võib kahesuguseid olla. Esiteks, kasutas ta oma hea laevaühenduse ära, ja ostis muist linu Prantsusmaa jaoks. Teiseks võisid tema vabrikud oma saadusi kergesti realiseerida, sest et Belgia frank talve jooksul pikkamisi langes. Sellepärast töötasid vabrikud täiel määral ning tarvitasid palju linu.

Prantsusmaa ostis võrdlemisi õige vähe linu. Kuigi oletame, et ta ühe osa Belgia kaudu omale sai, ei tohi siiski mitte unustada, et enne sõda seal 4000 tonni, nüüd aga umbes 32.000 tonni linu kasva-

takse. Prantsusmaa on oma linaga heasti varustud. Olgugi et vabrikud hoogsalt töös olid, mis ka frangi langemisest tingitud, tarvitab ta ikka vähem sisseveetud lina.

Saksamaa linatööstus on halvatud. Töötab vaevalt veerand sellest, mis 1921. a. Enne kui Saksa olud stabiilsemaks ei muutunud, ei ole Saksa turu peale suuri lootusi panna.

Inglismaa oli enne sõda meie kõige suurem ostja, ja arvatavasti saab ta jälle selleks, niipea kui välised nähtused, nagu

Prantsuse-Belgia valuuta langemine jne., muutuvad.

Sellepärast on ehk põhjendatud Inglise turu juures pikemalt peatuda ja tema tooresainete sissevedu ja valmisainete väljavedu võrrelda. Täielikud andmed on lirimaa kohta olemas, kuid arvatavasti ei läheks kogu Inglismaa indeksarvud mitte palju lirimaa andmete põhjal saadud indeksarvudest lahku.

Shotimaa lina, taku, linase riide ja lõnga sisse- ja väljavedu.

10. Sissevedu.

Aasta	Lina tonni	Indeks	Taku tonni	Indeks	Linane lõng tonni	Indeks	KOKKU	Indeks
1913	38879	100	4745	100	7612	100	51236	100
1919	10280	26,5	2285	48,2	1058	13,9	13623	26,5
1920	9155	23,6	2560	54,0	4796	63,0	16511	32,2
1921	8840	22,8	1029	21,8	1468	19,3	11337	25,1
192a	10360	26,6	3302	69,6	2476	32,4	16138	31,4

11. Väljavedu.

Aasta	Lina tonni	Indeks	Taku tonni	Indeks	Lõnga tonni	Indeks	Linast lõuendit tonni	Indeks	KOKKU tonni	Indeks
1913	2761	100	311	100	11029	100	56184	100	70285	100
1919	1662	60,0	527	169	7580	70,7	29361	53,0	39130	55,5
1920	1443	52,2	1632	525	5321	47,3	36652	65,3	44048	62,6
1921	2307	82,0	1322	425	3835	33,9	23047	41,8	30513	43,5
1922	2638	95	1035	334	6478	59,7	37134	67,3	47285	67,4

Mõlemad tabelid kokku näitavad piltlikult lirimaa seisukohta. Lina sissevedu viimastel aastatel kõigub 22,8–26,6 vahel, võrreldes 1913. aastaga. Taku sissevedu on proportsionaalselt tõusnud. Mineval aastal tarvitas üksi Shotimaa 28.500 tonni lina vähem, kui aastal enne sõda. Kogu Inglismaa kohta peaks seda summat vähemalt kahekordseks pidama, ehk umbes 60.000 tonni, mis Inglismaa aastas vähem ostab.

Valmis materjaali väljavedu oli 1921. a. 43,5%, suureneb aga 1922. aastal kuni 67,4% ennesõjaaegsest määrast. Et toorelina sisseveo indeks nõrgemat tõusu näitab, peab oletama, et lirimaa rohkemal arvul lina kasvatatakse kui enne sõda. Mõlemad indeksid näitavad aga tõusu poole, nii et kui Prantsuse ja Belgia frank seisma jää-

vad ehk tõusma hakkavad, siis peab Inglismaa elava linanõudmisega tuleval aastal rehkendama.

Rootsi on võrdlemisi vähe linu ostnud, tema vabrikute tarvidusega võrreldes. Põhjuseks on vist see asjaolu, et Rootsi vabrikud mineval aastal hulk linu Venemaalt kätte saavad, mis sealt enne enamlist riigipöõret ostetud ja alles mineval aastal ära toodi. Tuleval hooajal peaks Rootsi suurema ostjana esinema, kui tänava.

Soome katab oma tarviduse peaaeglikult meilt. Et seal ainult üks suurem vabrik olemas, siis võib oletada, et Soome ostmine senistes piirides püsima saab.

Teised riigid: Läti, Daani ja Itaalia ei ole meil kunagi ostjad olnud, ja vaevalt võib nende turgudega rehkendada.

Maamaksu korraldusest Eestis.

Prof. Dr. E. Berendts.

(Lõpp.)

Et Vene ajast pärit riigi maamaks (tiinmaks) arenemata ja täiesti puudulik maksumustav viis on, selles ei ole kahilust; et kohalik maamaks Lõuna-Eestis tänu 1901. a. katasterreformile üldiselt ühetasase ja õiglase maapinna maksumustamise võimalikuks on teinud, selle vastu ei saa ka vaielda, niisama, et Põhja-Eesti selles küsimuses mahajäänud on. On tarvis maksumustav viise sarnastada ja maksumustav maa uut hindamist ette võtta. Viimane on ka juba kavatsusel ja ajalehtedest võisime lugeda, et Riigikogu 150 miljoni marka on määranud uue maa hindamise tarvis.

Aga meie ees seisab küsimus: on see soovitatav ja tarvilik, et riik võtaks maamaksu oma kassa jaoks maapinna pealt väljaspool linnu, või peab ja võib ta maapinda väljaspool linnu teisel viisil maksumustada ja maamaksu kogukondadele üle anda?

On ju teada, et uuemas finantseaduselises kirjanduses sageli vaadet kaitstakse, et n.n. reaalmaksud vähem kohased on riigile kui kogukondade sissetulekuallikaks ja et riik selle eest üldist tulumaksu ja seda viimast täiendavat varandusmaksu kasutada võib.

Torkab silma Preisi maksumustav reform aastatest 1891–1894. Seal muudeti ju kogukonnamaksumustadeks kolm reaalmaksu (maamaks, hoonemaks ja tööstusmaks) ja riik jättis omale ainult tulumaksu ja lisavarandusmaksu, kui kõrgendud maksu n.n. fundeeritud sissetuleku pealt (ja parandusmaksu, mida meie otsekoheste maksumustade hulka arvame).

Preisi 1891–1894. a. reformi järel käia võiks Eestile küll vaevalt soovitada, sest riik ei või loobuda tööstus- ja kaubandusmaksust, niisama ka hoonemaksust (linna kinnisvaramaksumust). Küll aga võiks maksumust kinnisvarade pealt väljaspool linnu, tähendab maamaksu, kogukondadele jätta, kus juures uus hindamine ainult kasu tuua võiks. Riik võiks leppida tulumaksuga kinnisvara maksumustamise juures väljaspool linnu, seda enam, et 1922. aasta novell 1920. a. tulumaksuseaduse juure võimaluse annab kinnisvara maksumustamist väljaspool linnu tulumaksu piirides teostada.

Tähendused 4 ja 5 1922. a. seaduse § 48 juure lausuvad ju, et maksumustavja põllupidamisest saadud sissetuleku ülesandmata jätta võib ja et sellel juhtumisel seda viimast hinnatakse keskmiste normide järel, mida valitsus rahaministri ülesandel iga aasta enne 1. jaanuari mõõdaläinud majapidamisaja jaoks kindlaks määrab. Mis on see lõpuks muud, kui ühe osa tulumaksu muutmise maamaksuks? Mispärast peab siis riik põllumajanduslikult kasutatud pinnu pealt kaks korda tulumaksu võtma?

Meie tervitame uuendust § 48-das (tähendused 4 ja 5) kui täiesti otstarbekohast, kuid tunnistama peab, et sellega ühtlasi tulumaksustamisse objektmaksu printsiipi sissetungib.

Ei ole esimene kord, kus mõtet avaldakse, et maamaksu asele tuleks seada tulumaks.

1872. aastal esines Liivimaa maapäeva poolt asutatud komisjon kriitikaga üldise tulumaksu projekti üle, mis maapäevale oli ette pandud. (W. Kahlen: Zur Geschichte und Kritik der Grundsteuer in Livland, Leipzig, 1882.)

Huvitav on, mis seekord projekti poolt ja vastu räägiti.

Projekti kaitsja nõudis täiesti õiglast maksujaotust, kogu maa elanikkude ühendamisest üheks üldiseks grupiks, vaheärakaotamist mõisamaa ja talumaa vahel, maksumustavade ja maksumustavliste isikute vahel, täielist poliitilist sarnasust ja sellest järgnevat üheõiguslust maksumustavmääramise ja -lubamise õiguste suhtes kõigi provintsi liikmete jaoks, rahvusliste erihuvide kõrvaldamist suur- ja väikemaomanduse juures – tolleaegsete olude kohta väga liberaalne programm. Vastased juhtisid tähelepanu üldise tulumaksu puuduste peale.

Ühetasase tulu järel arvatud maksumustavjaotuse puudused on tingitud rahvamajanduse alalisest edust. Sissetulek muutub kvantitatiivselt igal majandusperioodil, selle mõiste on nii relatiivne, ligidas ühenduses selle individualiteediga, kes teda omab, nii et võimata on ehitada maksumustavsteemi nende kindluseta arvude ja andmete peale. Just ekstensiivsematele majandusperioodidele on omane üldissetuleku (Ertrag) maksumustavmine ja tulumaksu sisseseadmise vastu ise-

ärانى tolleagseL Liivimaal võib järgmisi põhjuseid ette tuua :

Kui vaadelda, nii arutati tookord, inglise süsteemi eeskujul sissetulekut kui tulumat mitmesugustest tuluallikatest, mis üksikult peaksid kuuluma maksustamise alla, — tõsised tulud pidid teadaannete põhjal maksukohusliste poolt, ühenduses riiklase kontrolliga, kätte saadama ja välja arvatama, — ühel niisugusel maal, kus rahvas sissesündinud umbusuga sakslasele vastu läheb, võiks ainult ebaõigeid resultate saavutada. Kui ka kindlasti oletada võib, et suurmaaomanik oma parema teadmise ja südametunnistuse järele enda sissetuleku ülesannab, siis ei ole ometi ühtegi põhjust sedasama arvata talupojast, sest et tervet ettevõtet juhiksid kõige pealt haritud klassid, praegusel ajal kaunis vihatud sakslased. Täpisealne kontroll üksikute talumajapidamiste üle oleks üldse võimata ja ainuke, kes igatahes oma valla liikmete majanduslist seisukorda tunda võiks — vallavanem, hoiaks alati oma inimeste poole ja püüaks nende sissetulekut võimalikult madalalt ülesanda. Riigimaksu võtmise puhul korraldud tiinuankeedi juures oli paljudes kohtades töepoolsest võimata üksikutelt taluperemeestelt umbkaudu õigeid andmeid saada nende majanduslise seisukorra üle. —

Nii kõlasid põhjendused pea 50 aasta eest.

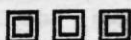
Kuid ühes eksisid vastased. Mitte kuri tahtmine ei keela põllumajanduslise sissetuleku õiget ülesandmist, vaid see asjaolu, et väiksed ja isegi keskmised talupidajad korralikka raamatuid ei pea, ja et suur osa tulust nende endi poolt ära tarvitakse. Põllupidamine jääb ikka teataval määral kodu- ja naturaalmajapidamiseks.

Ka meie aastasaja algul näivad kostnud olema hääled tolleagse maamaksu vahetamise kasuks tulumaksu vastu (W. Tobien: Kõne Liivimaa üldkasulikus ja majanduslikes seltsis 24. jaanuaril 1902). Tookord avaldati arvamist, et uut maamaksusüsteemi mitte enam ei või pidada edeneva kultuuri tunnistuseks, sest et maamaks üldse mõõdunud ajajärgust pärit olla

ja sellepärast teda enam uuesti elustada ei tohi.

Juhiti tähelpanu, et Euroopas tendents valitses üldsissetulekust (Ertrag) maksusi, millede hulka kuulub ju ka maamaks, vahetada isikliste maksudega, kõige pealt sissetulekumaksuga.

Majapidamisolude individualiseerimine, varavalmistamise tehnika ja ökonoomika muutumine, krediitmajapidamise arenemine ja ühes sellega võlgade kasvamine loovad töepoolsest tarviduse maksumaksja isikliste vahekoradade palju enam kui senini tähelpanu kinkida. Maamaksu ära kaotamise peale võib küll vaevalt mõelda, kuid soovitada tuleks selle üleandmist maa kogukondadele. Ükski teine objekt ei ole nii soodne kohaliku kogukondlase maksustamise jaoks kui maamaks, sest selle juures on võimalik isegi tulumaksu iseloomu alajätmise puhul individuaalseid vahekoradi arvesse võtta. Oeldakse ja täiesti õieti, et kuna riigi maksustamine peaaesjalikult toetama peab põhimõttele: maksustamine maksuvõimaluse järele, kogukondlase maksustamise juures ka teine põhimõte tähelpanu leiab: maksuvõimalus ja vastutasu. Igasugune edu kogukondlises majapidamises toob ju kõige pealt kasu maaomanikkudele. Maamaksu jätmise puhul kogukondadele võiks ju lisamaksu määrata nendele, kes mingisuguse kogukondlase korralduse tõttu iseäralist materiaalist kasu saavad. Üks on aga enesestmõistetav: kogukondline maamaksukorraldus peab olema riigivalitsuse kindla kontrolli all; kaugeleminev kogukondline autonoomia ei ole siin omal kohal. Inimesed jäävad ikka inimesteks oma egoismuse, oma sõprus- ja vaenlustunnetega, kadeduse ja omakasuga ja siin peab riik silmad lahti hoidma, et takistada ülekohut ja protektsiooni mõju. Kui parlamentides maksuküsimuste otsustamise juures klassihuid suurt rolli mängivad, siis on kogukondade koosolekutel ja nende asutustes — grupihuid ja isiklised sidemed. Lääne-Euroopa kogemused räägivad selget keelt ja sellepärast paneb riik kogukondade maksustamisvabadusele kindlad piirid.

Kroonika.

Majanduslised teated.

Eesti.

Eesti transiid jaanuaris 1923. a.

Transiidi kogusumma ulatab 46,5 milj. puudani.—
Läbikäik oli järgmine:

Venemaale (tuhandates pd.).

Saksamaalt — 29.266,3; Danzigist — 2.310,2;
Rootsist — 2.070,8; Ameerikast — 1.933,5; Daanist —
1.208,5; Soomest — 1.195,4; Inglismaalt — 1.065,0.

Kaupade järele:

Tera- ja jahv. vill, kartul ja loomatoit	3.455,9
Toiduained ja karjasaadused	156,1
Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid	152,1
Nahk, nahakaup ja muud loomasaadused	829,7
Paber, paberikaup ja trükitööd	1.246,2
Tekstiiltootuse saadused	302,7
Metallid	1.494,4
Metallkaubad	446,2
Põllutöömehhanad ja riistad	268,1
Muud töö- ja jõumasinaid, transportabinõud	1061,4
Instrumentid, aparaadid ja laskeriistad	104,2
Kivid, mullad ja nende saadused	2.747,9
Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused	1.810,9
Keemilised, värvid, apteegikaubad	8.036,6
Kunstikaubad, (muusikariistad ja muud eelpool nimetatud kaubad)	6.624,2
Kaubaproovid ja pruugitud kraam	218,2
	<hr/>
	39.054,8

Venemaalt.

Linad, puuvill ja muud kiuained	7.282,3
Kunstikaubad, muusikariistad ja muu eelpool nimetatud kaup, sega- ja pudukaup	164,0
	<hr/>
	7.446,3

Uued seadused ja määrused.

Väljaveoks lubatud kaupade tollitariifi muutmise.

Lina, niisama ka kanepi ja jute takkude pealt võetakse tolli 30 marka puudast (enne olid linatukud nimetatud ja toll 35 marka). Peale linaketramise jäätiste käivad uue määruse järele ka kanepi ja jute ketramise jäätised 30-margalise tolli alla.

Tõstetud on tolliraha jute kaltsudel 10 marga pealt, kanepi ja linastel kaltsudel 70 marga pealt ja puuvillastel ja poolvillastel kaltsudel 15 marga pealt kõigil 300 marga peale.

Lina, kanepi ja jute takkude väljavedu ei käi enam Vabariigi Valitsuse määruse alla, mis 27. okt. 1921 antud ja „R.T.“ nr. 97 — 1921. a. avaldud. Uus määrus hakkab maksma 15. maist 1923. a. („R.T.“ nr. 59 — 1923. a.)

Sõjariistade ja laskemoonaga kauplemise üle peetav kontroll.

Eesti on liitunud konventsiooniga, mis 10. sept. 1919. a. Saint-Germain-en Laye's alla kirjutati ja mis sõjariistade ja laskemoonaga kauplemise üle peetava kontrolli kohta käib. („R.T.“ nr. 55/56 — 1923.)

Sisseveoks lubatud kaupade tollitariifi muutmise.

Puhutud ja valatud tahvelklaas, mis lihvimata ja poleerimata, kui ta 5 m.m. ja vähem paks, valge, poolvalge ja loomulikku pudelivärvi, sile, ilma ilustusteta ja joonistusteta, pikkus ja laius kuni 50 verssokki, käib 200-margalise tollimaksu alla (enne 100-margalise alla).

Niisamasugune klaas, kui ta laius ja pikkus 50–80 verssokki, ja igamööduline värviline klaas, mis sile ja ilma joonistusteta ja ilustusteta, käib 250-margalise tollimaksu alla (enne 200 marka).

Uuendus hakkab maksma 15. mail. („R.T.“ nr. 54 — 1923.)

Uued juhtnõõrid või väljaveo kohta.

Uue määruse järele ei lasia Eestist võid, mis hindamisel alla 10 punkti saanud ja sellepärast kolmanda sordi võiks tunnistud, välja vedada. „R. T.“ nr. 47 — 23 a.

Eesti-Ungari kaupaleping

on avaldatud „R. T.“ nr. 48/49 — 23. a.

Sadamamaksude tariifi muutmise.

Lootsimaksu Narvas ja Pärnus on muudetud. Sellekohane määrus ilmus „R. T.“ nr. 48/49 — 23. a.

Kaardiga rahasaatmine Eestist väljamaale.

Uue määruse järele võib Eestist rahakaardiga niipalju Eesti raha saata kui 1000 kuldfranki Eesti rahas maksavad. „R. T.“ nr. 48/49 — 23. a.

Venemaa.

(Eesti Moskva Saatkonna kaubandusnõuniku J. Mölder'i aruannetest.)

Venemaa uus väljaveo tollitariif. „I.Z.I.K.“ nr. 62 on välja kuulutatud uued tollitariifid väljaveo kaupade peale ja väljaveoks keelatud kaupade nimestik, maksma pandud 1. jaanuarist 1923.

Tähtsamad muudatused, endise tariifiga võrreldes, seisavad järgmises: Väljaveo toll on kaotud kõigi sõugiainete, tee ja osa seemnete pealt, tollid vähenud mõnede tooreste karvanahkade, tooresnahkade, väljatõttud karvanahkade, puumaterjaali ja linade pealt. Väljaveoks keelatud kaupade hulka kuuluvad: vana raud, teras ja malm — ilma iseäralise Töö ja Kaitse nõukogu lubata, — ja hobused.

Dekret väliskaubanduse kohta. Uue väliskaubanduse dekreeidi järele, avaldud „I. Z. I. K.“ nr. 81 on RSFSR kaubanduslisteks organideks väljamaal kaubanduslised esitused. Riigi asutused ja ühingud, kes 16. okt. 1922 dekreeidi põhjal luba said väljamaal tegutseda, võivad väljamaal müüa ainult oma tööstuse saadusi ja osta ainult oma tööstusele tarvilikke kaupaid ja materjaale. Väljamaalt ostetud kaupad edasi müüa ja Venemaal ostetud kaupad väljamaal müüa on neil keelatud. Erakorralistel juhtumistel võivad nad eksportkaupade väljaveoks luba saada NKVTorgi poolt. Üksikud riigiasutused ja ühingud, kui nad mõne väljamaa kauba ainsad tarvitajad on, võivad monopoolse õiguse saada selle kauba sisseveoks. Riigi puhrikaubanduse asutustele on iseseisev sissevedu keelatud.

Riigiasutuste nimestik, kellel õigus on iseseisvalt väljamaal kaubelda, kinnitakse Töö ja Kaitse Nõukogu poolt, mis juures vahetatakse nende asutuste esitajate ja riigi kaubanduse esitajate vahel erainstruktsiooni läbi kindlaks tehtakse.

Läti.

Läti-Vene kaubaleping. (Riia Eesti konsulaadilt.) Komisjon materjali kogumiseks Läti-Vene vahelise kaubalepingu jaoks, tõstab praegu Läti kaupade nimekirja kallal, millede kohta Venelt tollita sissevedu nõuda kavatsetakse. Ühes sellega seab komisjon nimekirja kokku nende kaupade kohta, mille tollita sissevedu Venest Lätisse mitte soovitav ei ole. Nende viimaste kaupade liiki kuuluvad tubak, suhkur, sool, valmisnahk, kummi kaubad, tekstiilkaubad, portselaan ja teised.

Lätist väljaveetavate kaupade seas kavatsetakse ka Läti konservide kohta kergendusi nõuda. Kui Vene Vneshtorgi kitsendused maksma jäävad, siis ei luba Läti nisu tollita sissevedu Venemaal.

Rootsi.

(Stockholmi Eesti konsulaadilt.)

Rootsi villatöösturid nõuavad tollikaitset. Rootsi villatöösturite ühisus, kes juba varem mitu korda on valitsuse tähelepanu juhtinud villatööstuse valitsevate olude peale, missugused seda täieliku seismajäämisega ähvardavad, on nüüd uuesti kaubandusministri poole pööranud märgukirjaga tööstuse kriitilise seisukorra üle. Ühisus palub ministri toetust Riigipäevas, kui ettepannud seaduse eelnõu tollikõrgendamise kohta teatavate manufaktuurkaupade pealt harutamisele tuleb. Läänud aasta väliskaubanduse statistika näitavat, et villaste riiete sissevedu ebanormaalselt on kasvanud. Iseäranis hädaohtlik on Saksa konkurents, kuna Saksa vabrikud sisemaa tarvidust juba ammu on kaatnud ning kuna Saksa rahva vähenenud ostujõud võimaldab suure ülejäägi loomist, missugune välisturgudele peab minema.

En gros hindade tõus. Aasta algusest kuni märtsi lõpuni oli en gros hindade, iseäranis tööstusliste tooresainete, tõus võrdlemisi suur. Kommerts-kollegiumi indeks näitab järgmist muutmist:

Jaanuar	163
Veebruar	165
Märts	168

„Svenska Dagbladet“ andmed:

	Põllutõ- saadused	tööstusl. tooresained	keskmine indeks
Jaanuar	129	147	141
Veebruar	127	153	146
Märts	125	164	151
5. aprill	132	163	153
12. „	133	163	153

Ameerika-Ühisriigid.

(New-Yorki Eesti konsulaadilt.)

Ühisriikide majandusline seisukord märtsi kuul 1923. Saadud teated tõendavad, et Ühisriikide majandusline seisukord praegu normaal on. Kõik saadaolev tööjõud on palgatud, väljaarvatud mõned läänepoolsed osariigid, kus erandid leidub. Mõnes tööstuses arus on palgad vähe tõusnud, kuid enamiste on 1922. aasta tööpalgad püsinud. Puuvillatööstuste palkasid katsuti kärpida, kuid töölisel omalt poolt ähvardasid üldise streigiga, nõudes endise palga kergendust. Loota on, et üldine streik tulemata jääb.

Kaupade hinnad kerkivad veelgi. 1921. aasta teisel poolel algas tooresainete hindade tõus, millele loomulikult järgnes ka valmissaaduste hindade kerkimine. Võttes 1913. a. indeksi 100, oli mai indeks 1920. a. 270 ja 1923. a. märtsi kuu indeks 160. 1921. a. minimum oli 130.

Iseäranis kiiresti tõusevad suhkruga ja puuvilla hinnad, mis ka spekulatsioonide sel turul ellu kutsuvad, vaatamata selle peale, et rahaasutused sarnaste operatsioonide finanseerimist püüavad takistada.

Raua ja terase tööstused tõendavad, et neile suuremal hulgal tellimisi on tulnud, kui kunagi enne, välja arvatud sõja alguse aastal, ja neist sisseantud tellimistest pooleks aastaks tööd jääb, töötades täie jõuga. Enne sõda, 1913. a., oli kõige suurem aastane raua ja terase toodang 30.966.152 tonni. Sõjaaegne kõige suurem raua toodang oli 39.434.797 tonni aastal ja 1920. a. valmistasid Ühisriigid 36.925.987 tonni. Kõige suurem kuune valmistus oli märtsi kuul 1920. a. — ligi 4.500.000 tonni. Praegu töötavad Ühisriikide rauatööstused jõuga, mis võib valmistada aastas 45.000.000 tonni rauda. Ühtlasi on järjest tõusmas ka raua hind.

Teated ettevõtete tegevusest.

A/S. Türi Paberi- ja Tselluloosivabrik. Mõõdunud kuu esimesel poolel jõudis lõpule a/s. Türi Paberi- ja Tselluloosivabrik oma sisseade uuendamise ja tegevuse organiseerimise tööd. Samal ajal pühitseti uuest-chitud tselluloosivabriku tegevuse algust.

Ei paberitööstusel tähendusrikas koht meie tööstuses ja tema vastu suur huvi tuntakse, on võimalus olnud seltsi põhikapitaali tõsta kuni 50 milj. margini.

Uuenduste seas on tähelepanu väärt uus jõumasin, mis vana asemele üles-seatud. Uus aurumasin, mis viimane uudis sellel alal, on valmistatud Schweitsis,

„Gebrüder Sulzer'i“ vabrikus, 1000 hobuse jõuline ja nii konstrueeritud, et auru, pärast kõrgepinge tsilindrit, võib äratarvitada paberi kuivatamiseks ja vabriku ruumide kütteks.

Et uue aurumasina tõttu jõud palju odavam tuleb, siis arenes võimalus, senini seisnud puulihvimise osakonda uuesti tegevusse panna. Uue sisseade tõttu on võimalik 24 tunniga 8000 kg. tooresainet (kuiva) valmistada, mis vabriku tarviduse täiesti katab.

Tselluloose vabriku aastane tootmine, mis kuni 3000 tonnini tõuseb, katab oma tarvituse täiesti ning väikene osa saadusest läheb ekspordiks.

Peale muude uuenduste olgu veel nimetatud liineringimise töökoda ühes väikse trükikojaga, mis osa oma vabriku paberit mitmele ümber töötab.

Kokkuvõetult võib ütelda, et vabrik tehniliselt hästi on sissestatud ja suureks edusammuks meie paberitööstuses on. (Rev. Bote.)

A/S. „Ektas“ teatab sellega, et oma peakoosolekul, mis ära peeti 14. aprillil s. a. seltsi juhatuse ruumides, Jaani tän. nr. 6, otsustas tema oma tegevust lõpetada ja valis selleks kolmeliikmelise likvideerimiskomisjoni, mille asukoht on Jaani t. nr. 6. krt. 17.

Ühtlasi sellega palub likvideerimiskomisjon kõiki võlausaldajaid ja teisi isikuid, kellel on mingisugust nõudmist a/s. „Ektas'i“ vastu, seda üles anda ühe kuu jooksul, arvates selle kuulutuse avaldamise päevast, nimetatud likvideerimiskomisjonile.

(„R. T.“ nr. 57/58 21. aprill 1923. a.)

Uued aktsiaseltsid ja osaühisused.

A/S. „Th. Tedderson ja Ko.“ Tegevusala: kaubandus ja tööstus. Asutajad: Th. Tedderson, O. Tedderson, H. Leesment jne. Põhikapitaal: M. 10.000.000 jaotatud 1000 aktsiaks à 10.000. Asukoht: Tartus. (R. T. nr. 55/56. 19. apr. 23.)

Kaubanduse ja Tööstuse A/S. „Omnia“. Tegevusala: kodu- ja väljamaa saadustega kauplemine. Asutajad: Chr. Park, Th. Vilde ja R. Krasnokutsky. Põhikapitaal M. 3.000.000 jaotatud 600 aktsiaks à M. 5000. Asukoht: Tallinnas. (R. T. nr. 57/58 21. apr. 23.)

O/ü. „Lehtse turbatööstus“. Tegevusala: turbatööstus. Asutajad: A. Andewei, G. Pihlakas, N. Vinnal jne. Põhikapitaal: Mk. 25.000.000 jaotatud 500 osafühiks à Mk. 50.000. Asukoht: Tallinnas. (R. T. nr. 60 26. apr. 1923. a.)

Kaub. ja tööstuse A/S. „Karl Tammann ja Ko.“ Tegevusala: igasugu kaupadega kauplemine ja tööstuse sisseadmine. Asutajad: K. Tammann, J. Ultopärt, A. Tau. Põhikapitaal: M. 5.000.000 jaotatud 500 aktsiaks à Mk. 10.000. Asukoht: Tallinnas. (R. T. nr. 61. 28. apr. 23. a.)

Aktsiaseltside ja osaühisuste põhikirja muutused.

A/S. „Rob. Holst ja Ko.“ on otsustanud oma põhikapitaali suurendada Mk. 10.000.000 pealt Mk. 20.000.000 peale, mis on jaotatud 2000 aktsiaks à Mk. 10.000. (R. T. nr. 61. 18. apr. 23. a.)

A/S. „Anton Heilmann“ on otsustatud oma põhikapitaali suurendada Mk. 15.000.000 pealt Mk.

25.000.000 peale jaotatud 1250 nimeliseks aktsiaks à Mk. 10.000 ja 12.500 nimetaks à Mk. 1000. (R. T. nr. 61. 28. apr. 23. a.)

„Saku tehase“ A/S., korralisel peakoosolekul otsustati seltsi põhikapitaali tõsta Mk. 6.000.000 pealt Mk. 15.000.000 peale.

Aktionääridel on õigus iga 2 aktsia peale I-se ja II-se väljaandest kolm uut aktsiat III-dast väljaandest omandada, väljaandekursiga Mk. 250 tükk, 20% lisamaksuga, mis väljaande kulude katmiseks tarvitakse, kuna ülejääk tagavarakapitaalile juure arvatakse.

Sissemaksud, täiel arvul, võetakse kuni 15. maini 1923. a. vastu G. Scheel ja Ko. pangamajas, Tallinnas.

Ärikalender.

5. mail. A/ü. „Põhja Paberi- ja Puupapi-vabrikud“, erakorraline peakoosolek, k. 4 p. l., Tallinnas, Pirita tee 2-a.

6. mail. „Viljandi Puutööstuse“ A/S. korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Viljandis, Lutsu t. 5.

7. mail. A/S. „Transito“, korraline peakoosolek, k. 4 p. l. Tallinnas, Viru t. 4.

A/S. „Ilmarine“, korraline peakoosolek, k. 5 p. l. Tallinnas, Rannavärava puistee 21.

8. mail. A/S. „Gerhard ja Hey“, korraline peakoosolek, k. 5 p. l., Tallinnas, Vana Viru t. 15.

A/S. „Kütteveo“, korraline peakoosolek, k. 5 p. l., Tartus, Suurturg 17.

9. mail. A/S. „Muravei“, korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Tallinnas, V. Brokusmäel 10.

A/S. „Silva“, korraline peakoosolek, k. 3 p. l., Tallinnas, Merepuistee 17.

A/S. „Konzentra“, korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Tallinnas, Pikk t. 39.

O/ü. „Salus'e“, korraline peakoosolek, k. 4 p. l., Tallinnas, Pikk t. 68.

„Eesti Laenu Pank“ A/S., korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Tallinnas, S. Karja t. 18.

10. mail. „Põhja Kaubanduse-Tööstuse“ A/S., korraline peakoosolek, k. 3 päeval, Tallinnas, Narva maant. 13.

„Kadrjoru Supelusasutus“ A/S., korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Tallinnas, Pikk tän. 28.

11. mail. A/S. „A. M. Luther“, harilik peakoosolek, k. 3 p. l., kontoriruumides, Tallinnas.

Eesti kalatööstuse A/S. „Lukullus“, korraline peakoosolek, k. 2 p. l., Tallinnas, Mustapeade maja ruumides.

12. mail. A/S. „Turgel“, korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Tallinnas, pangamaja G. Scheel ja Ko. ruumides.

A/S. „Eestimaa Puupapi-tööstus“, korraline peakoosolek, k. 8 õht., Tallinnas, Dunkri t. 19.

A/S. „Tartu Telefoni vabrik“, korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Tartus, Suurturg 17.

Põllumajandusline keskdhisus „Estonia“, korraline peakoosolek, k. 10 hom., „Estonia“ teatrimaja pünases saalis.

13. mail. „Tartu Tõõstuse Pank“, erakorraline peakoosolek, k. 3 p. l., Tartus, Jaani t. 24.

14. mail. Kinnitus A/S. „Polaris“, korraline peakoosolek, k. 6 p. l., Tallinnas, Vana Viru t. 12.

Turu ülevaated.

Lina.

Läinud kahel nädalal on linaturul praktiliselt võetult seisak. Ühelt poolt on kodumaa linatagavarad kokkukuivanud, ja need kaupmehed, kellel mõnituhat puuda müümata, arvavad iga hinda ette kirjutada võima. Teiselt poolt on vene lina konkurentina meie linakauplemise peale halvavalt mõjunud. Nii on praegu Võru ja Peiseri linade hinnad, nagu minevases ülevaates ette arvatud, tugevaste allaläänud, Pole ka imekspanna: Vene Apotschka, mis Peiseri vääriline, müüakse R. umbes £ 90-1-fob Tallinn, kuna Peiseri lina üksvahe £ 105-/- Peiseris maksis. Kuid see aeg on nüüd möödas. Sellepärast ei ole ka Livonia linal praegu hinnaga £ 84-/- cif Dundee ostjaid.

Vaikuse peale linaturul mõjub ka veel see asjaolu kaasa, et Prantsuse linavabrikutes streik on ja Prantsusmaa oma ostmise ajutiselt seisma on jätnud. Muidugi kasutab Inglismaa seda asjaolu hinna alandamiseks, nii et meil lähemas tulevikus jällegi linahinna langemisega rehkendada tuleb.

Lihatarg.

Põllum. Keskh. „Estonia“ teatel on 23.-28. aprillini Eesti tapamajades tapetud ja tembeldatud:

	Kariloomi	Vasikaid	Sigu
Tallinnas . . .	478	1679	427
Tartus . . .	185	672	174
Teistes linnades	119	831	249
Kokku . . .	782	3185	850
Eelmis. nädalal	862 ^{1/2}	3367	1015

Tallinnas olid hinnad läbistikku (markades puuda cest):

	23.-28. aprill.	Eelmisel näd.
Nuumloomad	eluskaal 530-560	500-560
	tapetud 750-950	850-900
Nuumvasikad	eluskaal 800-1000	800-1000
	tapetud 880-1000	800-1000
Nuumsead	eluskaal 1280-	1280-1320
	tapetud 1600-1680	1560-1680

Võiturg.

22.-28. aprillini 1923. a. on Eestist võid väljasaadetud kokku . . . . . 868 tünni.
Sellest Rootsimaaale . . . . . 770 „
Daanimaaale . . . . . 27 „
Väljaveoks kõlbmatuks tunnistatud . . . . . 71 „

Inglise võiturul valitseb veel rõhutatud meeoleolu. Märtsi kuu jooksul käesoleval aastal on Inglismaale sissetoodud 438.322 cwt - 419.017 cwt. vastu läinud aasta samal kuul ja 319. 251cwt. vastu märtsi kuul 1921 aastal. Kõik külmetuse ladud on ikka veel võid täis ja juurevedu Uue Meremaal ja Daanimaal kasvab. Loodefakse, et madalate hindade tagajärjel nõudmine tõuseb ja selle tõttu ka hinnad paranevad.

Eesti võid noteeriti Londoni turul:

	Sel nädalal:	Läinud nädalal
Väga hea	140-142	146-150 sh. per cwt
Hea	135-138	142-146 „ „ „

Rahaturg.

Eesti Panga tähtsmate arvete seis 27. apr. 1923. a.

	10.IV.	20.IV.	10.IV.	20-27.IV.
Kassa	252,6	262,5	721,7	+ 459,2
Välisvaluuta kassas ja väljamaa pankades	692,4	626,9	830,9	+ 204,0
Laenu välisvaluutas	248,2	267,6	265,2	- 2,4
Diskontovekslid	925,2	947,9	969,5	+ 21,6
Konto-Korrent	1.880,0	1.879,9	1.896,4	+ 16,5
Pangafähed	1.900,0	1.900,0	2.350,0	+ 450,0
Riigikassa	1.160,0	1.268,0	1.276,2	+ 8,2
Hoiusummad	851,0	811,7	839,8	+ 28,1
Kassa osakondades	459,3	368,1	-	-

Aruande-nädala iseäralduseks on pangatähtede emissiooni suurenemine Emk. 450 milj. võrra, mis seniin loomulikult Panga kassasse on jäänud. Välisvaluuta kasvamine on sündinud nähtavasti operatsioonide arvel, mis passiivas vahebilansides ei ole näidatud. Nii on passiivas kasvanud Riigikassa arve ja hoiusummad 36 milj., kuna aktiivade kasvamine peale kassa, mis uue emissiooniga kaetud, välja teeb üle 220 milj. Igatahes on Panga sisemaaliste aktiivoperatsioonide kasvamine (diskonto ja konto-korrent) jäänud vastavate passiiva summade (riigikassa ja hoiusummad) piiridesse, nii et Pank selleks oma uut emissiooni ei ole tarvitanud.

Kuna Riigikassa emissioon viimastel kuudel nähtavalt on vähenenud (1. jaan. Emk. 2.517,0 milj., 1. apr. Emk. 2.284,0 milj.), siis tuleb vaadata Eesti Panga emissiooni suurenemise peale, kui Riigikassa emissiooni üleandmise peale Eesti Panga arvele. Rahaministreeiumi otsustavaid samme sellel alal tuleb ainult teravitada, sest mida varem meie emissioon Eesti Panga koondakse, seda rutem selguvad väljavead Eesti valuuta „sound currency“ alusele viimiseks.

Fondi börsel ei ole Eesti marga kursis kulla (dollari) vastu muutusid olnud, kuna naelsterling mõne punkti võrra nõrgemana tundub. Saksa marga aeglane langemine kestab edasi, kuna frank tõuseb - Ruhri probleemi lahendamise lootuses. Peale dollari ja naela, mida pea igal börsapäeval tehtud, on kurssid ainult nimelised. Põhja Panga aktsiaid ajavad interessendid endiselt üles ja on nendest 800 ja 825 pakutud. Eraviisil on kuulda, et neist kuni 1500 pakutakse. Võidulaen 97-110.

Tallinna börs kursisedel

		26. aprill	27. aprill	28. aprill	30. aprill	2. mai	3. mai
1 dollar	Ostjad	337.50	337.50	337.50	337.50	337.50	337.50
	Müüjad	339.50	339.50	339.50	339.50	338.50	339.50
	Tehtud	339.50	339.50	339.45	339.50	339.50	—
1 naelssterling	Ostjad	1574	1570	1570	1570	1572	1572
	Müüjad	1580	1576	1576	1576	1578	1578
	Tehtud	1582	1574	—	—	1576	1576
100 Saksa marka	Ostjad	1,15	1,10	1,10	1,08	1,05	0,80
	Müüjad	1,23	1,20	1,20	1,18	1,15	1,00
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Soome mrk.	Ostjad	933	934	934	933	934	932
	Müüjad	943	942	942	941	942	940
	Tehtud	—	—	—	—	940	—
100 Rootsi krooni	Ostjad	9045	9040	9040	9050	9020	9025
	Müüjad	9095	9090	9090	9100	9070	9075
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Daani krooni	Ostjad	6375	6350	6330	6330	6360	6390
	Müüjad	6425	6400	6380	6380	6410	6440
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Prantsuse franki	Ostjad	2300	2290	2300	2285	2285	2255
	Müüjad	2330	2320	2330	2315	2315	2285
	Tehtud	—	—	—	—	—	2275
100 Holl. guldenit.	Ostjad	13225	13225	13190	13190	13200	13240
	Müüjad	13325	13325	13290	13290	13300	13340
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Läti rubla	Ostjad	133.50	131.50	131.50	131.50	131.50	131.50
	Müüjad	134.50	134.50	13450.	134.50	134.50	134.50
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Czechosl. krooni	Ostjad	985	980	980	980	980	980
	Müüjad	1025	1020	1020	1020	1020	1020
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
1 kuld rubla	Ostjad	165	165	165	165	165	165
	Müüjad	—	—	—	—	—	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Itaalia liiri	Ostjad	1650	1640	1630	1640	1630	1630
	Müüjad	1700	1690	1680	1690	1780	1680
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Belgia franki	Ostjad	—	—	—	—	—	—
	Müüjad	—	—	—	—	—	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Helveetsia franki	Ostjad	6190	6210	6190	6180	6150	6150
	Müüjad	6240	6260	6240	6230	6200	6200
	Tehtud	—	—	—	—	—	—

Tallinnas klareeritud laevad.

Sissetulnud 9. kuni 25. aprillini 1923. a.

Sissetuleku päev	Laeva		Netto reg. tonni	Lipp	Kapten	Kust tulnud	Last	Adressaat
	Liik	Nimi						
26.IV	aurik	Kalevipoeg	267	Eesti	Tamm	Stokholm	Segakaup	Clayhills.
"	pl.	Estonaval	258	"	Jurboka	Riia	Tühjalt	Order
27.IV	mp.	Saaremaa	371	"	Pruun	Lübeck	Sool	Laevaühisus
"	aurik	Tombjorn	1034	Rootsi	Liljendal	Liverpool	Segakaup	Pitka
"	"	Amelia	145	Saksa	Diedrich	Hamburg	Sool	Clayhills.
"	"	Baumvall	505	"	Droege	"	Segakaup	Trankmann.
28.IV	"	Ulrikka	920	Norra	Lokna	Stokholm	Tühjalt	Bornholdt.
"	"	Elbing	234	Saksa	Westholm	Helsingi	"	Clayhills.
"	"	Ariadne	1359	Soome	Röngreen	"	Reisijatega	Gahlnbäck.
29.IV	"	Silvia	112	"	Hakansson	"	Segakaup	Nurminen.
"	"	Angleterre	393	Prantsuse	Sigalo	Bizerta	Sõjamoos	Bornholdt.
"	mp.	Ida	4	Eesti	Kilström	Merelt	Tühjalt	Order
30.IV	aurik	Rügen	936	Saksa	Delfs	Stettinist	Reisijatega	Christiansen.
"	"	Eastern Coast	2390	Ameerika	Guffing	New-York	Segakaup	Nurminen.
"	"	Westa	782	Norra	Bütecker	Liverpool üle Danzigi	"	Clayhills.
1.V	"	Heho	437	Saksa	Krüger	Stettin	"	Laeva sped. üh.
"	"	Pitea	570	"	Schuldt	Hamburg	"	Trankmann.
2.V	"	Alfred	98	Soome	Laurend	Helsingi	Tühjalt	Gahlnbäck
"	"	Poseidon	407	"	Sungvist	"	Segakaup	"
"	"	Rügen	936	Saksa	Delfs	"	Reisijatega	Christiansen

Tähtsamate en gros kaupade hinnad, mis käesoleval nädalal kauba börsel koteerimise komisjoni poolt koteeriti.

Jahud: nisu, pehme, kõrgem sort pd.	600—640	Munad, eksport I. s. (sinine tpl.)	"	11—
" " sõre " " " "	660—680	" " II. s.	"	—
A/S. Rotermanni tehaste jahud:		Kakao, Inglis	"	1200—1400
nisu, pehme, kõrg. sordid	575—640	" Ameerika	"	1000—1200
" " sõre " " " "	650—680	" Hollandi	"	1450—1600
" " pehme, teised sordid	490—550	Kohvi, Rio, Santos	"	2800—3200
Rukki jahud	280—290	" Guatemala	"	3400—3600
" " püül	460—500	" Mexiko	"	3800—4200
Nisu, Eesti	330—350	" Goldjava ja Mokka	"	4400—
Rukis	260—265	Tee, lahtine Pekoe broken, Java	"	4500—4800
" Vene, frco Tallinn, Holl.k. 118	245—255	" " Orange Pekoe, Java	"	5600—5800
Kaerad, toidu	210—220	" " Tseillon	"	5600—6300
Odrad, õlle	180—200	Suhkur, peenike, valge, Dantsigi	"	1180—1200
Erned, rohelist, Eesti	360	" Ameerika	"	—
" " Hollandi	750	" Czechoslovaakia	"	—
Riis, Burma II.	525—540	Siirup, kartuli, B° 42	"	680—700
Kartulid, eksport	90—95	" Glucose	"	600—620
" " piirituse	—	Sool, lahtine	"	42—44
Kartuli helbed	—	Heeringad, Yarmouth, Mattie	tünn	3500—3600
Kartuli tärglis „Superieur“	600	" " Shotti Mat Full	"	4500—4600
Piim, pudelites . . . . . ltr.	14	" " Mattie	"	3800—4000
Või, meierei, eksport . . . . . pd.	3200—3280	" " Norra	"	—
Margariin, väljamaa	1800—1900	Liha, sea, I. sort	pd.	1520—1600
Juust, kohalik, Schweitsi . . . . . pd.	2400—2800	" " II.	"	—
" " Holl.	1400—1600	" looma, I. sort	"	850—900

Liha, looma	"	—	tsinkvalge Prants. roh. PZ. pd.	1500
Pekk, eksport. I s.	"	2200—2240	tinavalge Inglise	1350
Heinad, aasa	"	90—100	ooker Prants.	450—550
ristik	"	130—125	Väetisained, salpeeter, Norra	—
Õlikoogid, linaseemne	"	230—240	Superfosf. „Silva“ (k. 6 pd.)	—
puuvillaseemne	"	245—250	17-18 ^o /o fr. Tallinn	635
Nisukliid	"	175—180	Väetisained Superfosf. (k. 6 pd.)	—
Puuvilla rite, Bjas, D. I.	ars.	37,5—41,75	18—20 ^o /o fr. Tallinn	645—655
Mitkal, ekstra	"	29—30,75	Thomasjahu k.100kg. 17-18 ^o /o	580
Lina, Liivi R.	10 pd.	16500—17000	Kaalisool, 30 ^o /o, kott 6 pd. frkojaam	445
Võru-Petseri	"	21000—21500	Kainiit 12 ^o /o lahtine, ...	12,5
"	"	—	Paber, rotatsiooni	425
"	"	—	Tsement, Portland, Port-Kunda	—
Lina seemned, õli 87 ¹ / ₂ ^o /o basis fr. Tall.	"	340	pütt 10 pd. 10 naela frko Tall.	745
külvi 98—99 ^o /o	pd.	475—485	Tsement, Portland, Port-Kunda	—
Takud, Codilla I.	"	—	pütt 10 pd. 10 naela fr. Kunda.	700
" II.	"	—	Tsement, Portland, Aseri	725
Kivisüsi, auru, Yorkshire 2k. pest.	"	62—64	fr. Aseri	690
Newcastle	"	60—61	Kriit, toores	110
sepa	"	65—67	pestud	130
Koks, valu	"	110—120	Asfalt	—
gaasi	"	—	Tõrv, kivi	270—290
Põlevkivi, I. sort	"	10	puu	320
Põlevkivi, II. sort	"	7,5	Lubi	36—40
III.	"	5	Gips, tükkides frko Isborsk	15
Raud, sordi	"	320—225	" jahvatatud	25
latt	"	300—320	krohvimise, loko	70
vits	"	300—320	Teliskivid, I. sort, tuhat, fr. Tall.	6300—6500
raud plekk	"	450—460	Puumaterjalid, saetud D/B/B/	—
" " tsingitud	"	640—680	Eesti Strd I, II ja III s. frko Tal.	—
"	"	—	Puumaterjalid	—
"	"	—	" IV s.	—
Teras Inglis.	"	—	propsid; 7×7	—
Saksa	"	—	liiprid	—
nikkel	"	—	Põletispuud, sega 20 ^o /o kaski, k. sld.	4800—5300
vedru	"	—	Nahk, talla, Eesti	5000—5400
valu	"	—	II s.	6000—
tööriistade	"	—	Tuletikud, origin. kast (500 karpi)	1100—1300
talla	"	380—400	Toores nahk väiksed ja suured	—
"	"	—		
"	"	—		
Ma/m	"	220—240		
Inglitina	"	5200—5400		
Seatina	"	825		
Vask, plekk punane	"	3100		
" " valge	"	2700		
"	"	—		
Tsink-plekk	"	1500		
"	"	—		
Masinaõli, Vene, Nobel No. 6.	"	485—500		
Ameerika	"	550—570		
solaar	"	—		
auto Vacuum Comp.	"	1500—1600		
"	"	—		
"	"	—		
Tsilindriõli, Vene	"	—		
Ameerika	"	525—650		
Põlevkivi õli	"	200		
pigi	"	180		
Nafta, Vene	"	—		
Ameerika	"	220		
Petrooleum, Vene	"	230—240		
Ameerika	"	230—240		
Bensiin, Vene	"	730—740		
Piiritus, eksport. (excl. vaat) fob	ltr.	\$ 0.12		
Pesusooda	pd.	240—250		
Seebikivi 72 ^o /o, Inglis	"	580—590		
Parafiin 102 ^o —110 ^o	"	720—760		
" 120 ^o —134 ^o	"	—		
Parkimise ekstrakt	"	850		
Väävel, õie 98—100 ^o /o	"	450		
Värvid, nigrosin vees sulav, ...	kg.	360—450		

Lina		Prahid :	
Tallinn	— Stettin	tonn	1500
"	— Ghent	"	27 sh.
"	— Dundee	"	—
"	— Belfast	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
Takud +	0/0		
Puumaterjalid D/B/B/	standard		
Tallinn	— London	"	—
"	— E. C. C. P. (Ingl. idarand)	"	—
"	— Antwerpen	B. fr.	120
"	— Southampton	"	45 sh.
"	— Manchester	"	57 sh. 6 d.
"	—	"	—
"	—	"	—
Segakaup	tonn		
Tallinn	— Stettin	Emk.	1200
"	— London	"	—
"	— Stockholm, või	Rkr.	25—35
"	—	"	—
"	—	"	—
Kartulid			
Tallinn	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—